

8. helluntain jälkeinen viikko, keskiviikko

Päivän epistola

(1. Kor. 10: 12 – 22)

”Veljet, joka luulee seisovansa, katsokoon, ettei kaadu. Teitä kohdannut kiusaus ei ole mitenkään epätavallinen, Jumalaan voi luottaa. Hän ei salli kiusauksen käydä teille ylivoimaiseksi, vaan antaessaan teidän joutua koetukseen hän samalla valmistaa pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää. Rakkaat ystävät, pysykää siis erossa epäjumalien palvelemisesta. Puhun teille kuin järkeville ihmisille ainakin. Harkitkaa mitä sanon. Eikö malja, jonka me siunaamme, ole yhteys Kristuksen vereen? Ja eikö leipä, jonka me murramme, ole yhteys Kristuksen ruumiiseen? Leipä on yksi, ja niin mekin olemme yksi ruumis, vaikka meitä on monta, sillä tulemme kaikki osallisiksi tuosta yhdestä leivästä. Ajatelkaa Israelin kansaa! Eivätkö papit, jotka syövät uhrilihaa, joudu läheiseen yhteyteen alttarin kanssa? Mitä tällä tarkoitan? En sitä, että epäjumalille uhrattu liha sinänsä olisi jotakin tai että epäjumalat olisivat jotakin todellista. Tarkoitan sitä, että epäjumalien palvelijat uhraavat pahoille hengille eivätkä Jumalalle, enkä halua teidän joutuvan yhteyteen pahojen henkien kanssa. Te ette voi juoda sekä Herran maljasta että pahojen henkien maljasta, ette voi olla osallisena sekä Herran pöytään että pahojen henkien pöytään. Emme kai halua herättää Herran kiivautta? Olemmeko muka häntä vahvempia?”

Eilisen päivän epistolan viimeinen jae on samalla tämän päiväisen epistolan ensimmäinen jae. ”Teitä kohdannut kiusaus ei ole mitenkään epätavallinen” on vanhemmassa käännöksessä ”Teitä ei ole kohdannut muu kuin inhimillinen kiusaus”. Korinttilaiset, jotka pitivät itseään hyvin hengellisinä, ovat langenneet kiusaukseen, joka olisi ollut Jumalan avulla voitettavissa.

Paavali oli aikaisemmin käsitellyt epäjumalalle uhratun lihan syömistä ja todennut, että vahvoille se ei ole synti. Mutta hän myös totesi, että se voi näyttäytyä heikoille väärässä muodossa (1. Kor. 8: 10). Sen takia pitää pysyä erossa epäjumalien palvonnasta.

Nyt Paavali siirtyy käsittelemään yhteyttä, joka muodostuu eukaristiassa. Yhteys on kahdenlainen. Siunattu malja ja murrettu leipä on todellinen yhteys (tai osallisuus) Kristuksen Vereen ja Ruumiiseen. Niin kuin Kristuksen inhimillinen ruumis oli yhdistynyt Häneen, me olemme samalla tavalla yhdistyneet Häneen. Tämä on ensimmäinen yhteys. Toinen yhteys muodostuu siitä, että osallistuessamme leivästä tulemme yhteyteen toinen toistemme kanssa. Samalla tavoin kuin monet jyvät yhdistyvät leivässä, mekin osallistuessamme ehtoollisesta tulemme yhdeksi Kristuksessa.

”Ajatelkaa Israelin kansaa!” tarkoittaa juutalaisia. Nyt Paavali siirtyy käsittelemään israelilaisten yhteysuhria. Siinä uhri jaetaan kolmen kesken, Jumalan, uhraajan (papin) ja uhrintuojan (3. Moos. 3. ja 7. luku, 1. Sam. 9: 10 – 24). Jakamisen (aterian) katsottiin muodostavan yhdyssiteen siihen osallistuvien kesken.

Vaikka muita jumalia kuin oikea Jumala ei olekaan olemassa, epäjumalille uhratussa lihassa on yksi erikoisuus. Paavalin mukaan epäjumalien palvelijat uhraavat pahoille hengille. Vaikka yhteyttä ei muodostukaan ylös kohti Jumalaa, niin epäjumalille uhratun lihan jakaminen saa Paavalin mukaan yhteyden horisontaalisella tasolla tämän maailman demonien kanssa. Näin vahvoista tulee pahojen henkien työtovereita, kun he tuhoavat heikkoja kristittyjä ja sitä kautta kristillisen seurakunnan.

Paavali antaa tässä varoituksen. Kristillinen uhri on Jeesuksen suorittama kertakaikkinen uhri meidän puolestamme. Me emme saa osallistua mihinkään sellaiseen jumalanpalvelukseen, joka on Kristuksen eukaristian vastainen tai kilpailee sen kanssa.

Retorinen kysymys: ”Olemmeko me muka häntä vahvempia” kertoo Jumalan olevan kaikista vahvin. Kysymyksen taustalla on eilispäivän epistolaa teksti, joka kertoo epäjumalia palvelevien israelaisten kohtalosta erämaassa.

Päivän evankeliumi

(Matt. 16: 20 - 24)

”Siihen aikaan Jeesus kielsi opetuslapsiaan kertomasta kenellekään, että hän oli Messias. Tästä lähtien Jeesus alkoi puhua opetuslapsilleen, että hänen oli mentävä Jerusalemiin ja kärsittävä paljon kansan vanhimpien, ylipappien ja lainopettajien käsissä. Hänet surmattaisiin, mutta kolmantena päivänä hän nousisi kuolleista. Pietari veti hänet erilleen ja alkoi nuhdella häntä: ”Jumala varjelkoon! Sitä ei saa tapahtua sinulle, Herra!” Mutta hän kääntyi pois ja sanoi Pietarille: ”Väisty tieltäni, Saatana! Sinä tahdot saada minut lankeamaan. Sinun ajatuksesi eivät ole Jumalasta, vaan ihmisestä!” Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.”

Ennen tämän päivän evankeliumitekstiä Pietari oli vastannut Jeesuksen kysymykseen, kuka Hän on opetuslasten mielestä: ”Sinä olet Messias, elävän Jumalan Poika.” (Matt. 16: 16) Nyt Jeesus kielsi opetuslapsiaan kertomasta kenellekään, että Hän on Messias. Näin Hän vahvisti Pietarin ilmaiseman

ajatuksen. Vielä ei ollut tullut aika Jeesuksen kirkastamiselle, sen takia Hän kieltää opetuslapsiaan kertomasta kenellekään. Jos ihmiset olisivat tiedneet Jeesuksen olevan Messias ja sitten nähneet Hänet ristillä, he olisivat järkyttyneet eivätkä olisi ymmärtäneet, mitä on tapahtumassa. Kaikille oli parempi, että Jeesuksen messiaanisuus oli vielä salaisuus.

Vastaava kertomus siitä, että Jeesus puhuu opetuslapsilleen tulevasta kärsimyksestään, löytyy useasta kohtaa eri evankeliumeja (Mark. 8: 31 – 9: 1, Luuk. 9: 22 – 27, Matt. 17: 22 – 23, 20: 17 – 19, 26: 1 – 2). ”Tästä lähtien” kertoo muutoksesta Jeesuksen opetuksessa, nyt Hän paljastaa vähitellen opetuslapsille, mikä Hänen tehtävänsä on. Näin Hän valmisti opetuslapsiaan tulevia tapahtumia varten. Opetuslasten oli tiedettävä, että Jeesus meni vapaaehtoisesti kuolemaan ennalta laaditun pelastussuunnitelman mukaisesti. Mutta suruun liittyi myös ilo, ylösnousemus kolmantena päivänä.

Jerusalem on kaupunki, joka tappaa profeetat (Matt. 23: 37). Se oli se kaupunki, jonne Jeesuksen oli mentävä. Jeesus oli joutuva kansan vanhimpien, ylipappien ja lainopettajien käsiin. Nämä kaikki olivat edustettuna Jerusalemin temppelin suuressa neuvostossa. Kansan vanhimmat ovat maallikkoja ja kansan maallisia johtajia. Tässä yhteydessä on huomattava, että Jeesus ei mainitse fariseuksia.

”Kolmantena päivänä hän nousi kuolleista” on vihjaus profeetta Hoosean kirjaan: ”Vain päivä tai kaksi, ja hän virvoittaa meidät, kolmantena päivänä hän nostaa meidät ylös” (Hoos. 6: 2). Emme tiedä, kuinka tarkasti Jeesus puhui opetuslapsilleen tulevasta kohtalostaan. On todennäköistä, että Hän puhui kuolemastaan ja sen merkityksestä pelastukselle, mutta on myös todennäköistä, että nykyinen teksti on profetiaa jo tapahtuneesta asiasta. Toisin sanoen evankelista on voimakkaasti muokannut tekstiä.

Pietari nuhteli Jeesusta, pyrki siihen, ettei Jeesus kuolisi. Pietari ei vielä tajua, mistä on kysymys. Juutalaisen opetuksen mukaan Messias hallitsisi ikuisesti. Pietari ei ymmärrä, että Messiaan tulee ensin kuolla. Hän haluaa vain armoa ja kunniaa, Jeesuksen ristillä tapahtuvan kuoleman poistamista. Tässä mielessä Pietari on Saatanan asialla, sillä omalla kuolemallaan Jeesus voittaa Saatanan sovittaessaan ihmiset Jumalan kanssa. ”Sinä tahdot saada minut lankeamaan” sisältää ajatuksen siitä, että tämä Pietarin estely voisi tulla Jeesukselle ihmisenä kiusaukseksi.

Oman itsensä kieltäminen merkitsee oman tahdon nöyryytymistä Jumalan tahdon alaisuuteen. Tämä perustuu vapaaehtoisuuteen, Jumala ei siihen pakota. Ristin ottaminen ei ole vihje Jeesuksen

ristiinnaulitsemisesta. Antiikin maailmassa kuolema ristillä ei ollut harvinaista. Risti oli tuohon aikaan sananlaskun tapainen ilmaus kärsimyksestä. Apostoli Paavali kuvaa Kristuksen seuraamista seuraavilla sanoilla: ”Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa. Sen elämän, jota tässä ruumiissani vielä elän, elän uskoen Jumalan Poikaan, joka rakasti minua ja antoi henkensä puolestani.” (Gal. 2: 20)

Itsensä kieltämisen me teemme Jumalan rakkauden ja evankeliumin tähden. Kärsimyksen hyväksyminen ei ole rangaistus. Se on langenneen maailman voittamista jotta saavutamme Jumalan valtakunnan. Se on ahneen ihmisen halujen voittamista (vrt. Gal. 5: 24).